

İSVEÇ BİLİŞİM SEKTÖRÜ ÜLKE RAPORU

İsveç teknolojik olarak dünyadaki en gelişmiş ülkeler arasında yer almakta olup, dijital teknolojileri ve altyapı gelişimini toplumda ve iş hayatında uygulama konusunda güçlü bir kararlılığa sahiptir. Dolayısıyla İsveç bu özellikleriyle bilimsel araştırma ve teknolojik yenilik için en önde gelen küresel merkezler arasında yer bulmaktadır.

İsveç aynı zamanda küresel bazda Ar-Ge'ye en çok harcama yapan, marka, yenilikçilik ve diğer uluslararası rekabet göstergelerinde en önde gelen ülkeler arasındadır. İsveç kural olarak her yıl GSYİH'sının % 3'ten fazlasını Ar-Ge'ye ayırmaktadır. İsveç'teki Ar-Ge harcamalarının yaklaşık % 70'i özel sektör tarafından finanse edilmekte olup, kalan % 30'luk kısım ise kamu tarafından karşılanmaktadır. Ar-Ge faaliyetlerine ayrılan kamu kaynakları İsveç GSYİH'sının % 0.8'ine tekabül etmektedir.

İsveç ekonomisinin gelişmesinde rol oynayan kilit sektörlerin başında bilişim ve telekomünikasyon sektörleri gelmektedir. İsveç güçlü dijital teknoloji yatırımcıları, start-up'ları ve büyük şirketlerden oluşan güçlü kümesi ile dijital buluşlar için uygun bir ortam yaratmaktadır. Skype, Spotify, Klarna, Mojang, iZettle, Kry, Trustly, Truecaller, Yubico gibi yüksek bütçeli birçok yazılımın kurucusu olan İsveçli girişimciler sayesinde Stockholm Avrupa'da en yüksek bütçeli start-up'lara sahip şehir olmayı başarmıştır. Günümüzde İsveç, yazılım ve bilişim sektöründe Silikon Vadisi'nden sonra dünyadaki en verimli ikinci teknoloji merkezi olarak adlandırılmaktadır. İsveç'te Ar-Ge faaliyetlerine verilen önemin ve ayrılan kaynağın bilişim sektörünün gelişimini destekleyen en önemli unsurlardan olduğu değerlendirilmektedir. İsveç aynı zamanda dijital teknolojileri sürdürülebilir büyümenin, verimliliğin ve sosyal kalkınmanın güçlenmesine yönelik olarak kullanan en başarılı ülkeler arasında yer almaktadır.

Dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinin Avrupa pazarına ulaşmak, Ar-Ge veya mükemmeliyet merkezleri kurmak, yeni teknolojileri test etmek ve ortaklıklar kurmak için İsveç'i tercih etmeleri de dikkat çekmektedir. Dünyanın lider teknoloji firmaları İsveç'i bu sektörde yatırım açısından güvenli bir ülke olarak görmektedir. İsveç'te yoğun yatırımları bulunan firmalara örnek olarak Apple, Amazon, Facebook, Fujitsu, Google, HCL, HP, IBM, Microsoft, Nvidia, Samsung ve Tata gösterilebilir.

Bilgi teknolojileri sanayiinin GSYİH'ya katkısı konusunda İsveç dünyadaki en önde gelen ülkeler arasında yer almaktadır. İsveç'te 250.000'den fazla kişi doğrudan bilgi ve haberleşme teknolojileri şirketlerince istihdam edilmektedir. Diğer sektörlerin dijitalleşmesi konusunda çalışan işgücü dikkate alındığında bu sayı daha da artmaktadır. Ülkenin başkenti ve en büyük kenti Stockholm'de her 10 kişiden birisi dijital teknoloji sektöründe çalışmaktadır. İsveç İstatistik Kurumu verilerine göre dijital sektörün GSYİH'ya katkısı % 5,8 düzeyindedir. IDC (International Data Corporation) raporuna göre ise Nordik ülkeleri bilgi teknolojileri hizmetleri pazarının 2023 yılında 29,5 milyar ABD Dolarına ulaşması beklenmekte olup, İsveç bu pazarın % 40'tan fazlasını oluşturmaktadır. Telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri İsveç'in hizmetler dış ticaretindeki önemli kalemler arasında yer almaktadır. İsveç anılan sektörde 2021 yılında 17.3 milyar ABD Doları hizmet ihracatı, 12.4 milyar ABD Doları ise hizmet ithalatı gerçekleştirmiştir.

İsveç dijital teknoloji ekosisteminin güçlü yönleri değerlendirildiğinde;

- Yapay zeka, nesnelerin interneti, 5G/6G, oyunlaştırma, bilişim güvenliği, fabrika bağlanabilirliği, bulut bilişim, dolaşım teknolojisi, gelişmiş robotik ve uzaktan öğrenme gibi alanlara odaklanan 30'dan fazla sınıma ortamına sahip olması,
- Dirençli, düşük karbonlu dijital altyapısı ve dünyada en yüksek seviyelerde ağ ve teknolojik imkanların mevcudiyeti,
- Nüfusun % 6,1'ini istihdam eden gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri sektörüne ve küresel teknoloji markaları yaratan start-up sahnesine sahip olması,
- Otomasyon, yapay zeka, makine ile öğrenme, e-ticaret, artırılmış gerçeklik / sanal gerçeklik, giyilebilir teknoloji, kullanıcı deneyimi, siber güvenlik, bulut, veri merkezleri gibi alanlarda dünya seviyesinde kabiliyete sahip olması ve
- Dünyanın herhangi bir yerine göre kişi başına dört kat daha fazla cihaza bağlanma oranı

İsveç'i ön plana çıkaran unsurlar olarak dikkat çekmektedir.

İsveçli yazılım ve donanım sağlayıcıları, dijital yenilikçiler ve start-up'lar bilim parklarında, araştırma enstitülerinde ve tecrübe merkezlerinde kümelenmektedir. İsveç toplam fintek yatırımlarında Avrupa'da İngiltere ve Almanya'dan sonra üçüncü sırada gelmekte olup, bu kümede 400 start-up faaliyet göstermektedir. Gelişen bir diğer sektör olan oyun sektörü ise 10.000 kişiye istihdam sağlamakta olup, geleneksel şirketler bu alana daha fazla ilgi göstermektedir. İsveç aynı zamanda uygulamalı yapay zeka gelişimi açısından da uygun konumda olup, sanayi, akademi ve kamu yapay zekanın araştırılması ve ticarileştirilmesi için büyük ölçekli ortak yatırımlar gerçekleştirilmektedir.

İsveçli firmaların faaliyet göstermesi ve rekabetçiliklerinin temin edilmesi açısından yazılım en önemli unsurlardan birisi olarak karşımıza çıkmakta olup, İsveç'te özellikle yazılım geliştirme alanında önemli bir talep olduğu görülmektedir. İsveçli şirketlerin yaklaşık % 30'unun kendi geliştirdikleri yazılımları bulunmaktadır. Sektör ayrımı olmaksızın büyük şirketlerin neredeyse yarısı kendi yazılım ürünlerini geliştirmektedir. İsveçli şirketlerin yazılım harcamaları 2020 yılında 5.7 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır. İsveçli şirketlerin yine 2020 yılındaki bilgi teknolojileri harcamaları ise 8.7 milyar ABD Doları olmuştur. Söz konusu rakamlar daimi bir artış eğilimi göstermektedir.

Dijitalleşmenin hızlanması, yazılım geliştirmeye ve yeni veri hizmetlerine talebin artmasıyla birlikte İsveç'te ilave yazılım çözümleri ile kapasiteye ihtiyaç duyulmaktadır. Pek çok şirket yazılım geliştirmek için yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olmadığından dış kaynak kullanma yoluna gitmektedir. Covid 19 pandemisi yazılım geliştirme ve dış kaynak ihtiyacını daha da arttırmıştır. Bu kapsamda, web ve mobil uygulama geliştirilmesi, bilgi teknolojileri desteği ve bakımı, oyun geliştirilmesi, bulut hizmetleri ile bilgi teknolojileri alanlarında dış kaynak kullanımı ve danışmanlığına yönelik İsveç pazarında özel bir talep mevcuttur.

Bununla birlikte, İsveç son yıllarda bilgi teknolojileri sektörünün büyümesine paralel olarak bazı sıkıntıları da beraberinde yaşamaktadır. Sektörün ilerlemesi, teknolojinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi için özellikle temel sanayi bölgeleri olan Stockholm, Göteborg ve Malmö'de vasıflı işgücü bulmak zorlaşmıştır. İsveç'te teknik yetenek sıkıntısının devam etmesi

işverenlerin ihtiyaç duydukları insan kaynağı ve hizmetler için yurtdışına yönelmesine sebep olmaktadır. Pek çok şirket bu çerçevede profesyonel bilişim hizmetleri için dış kaynak kullanımına yönelmektedir. Programcılık, proje yönetimi, yardım masası, güvenlik, veri merkezleri, iş yetenekleri ve ağ en çok talep edilen bilişim teknolojileri yetenekleri olarak ön plana çıkmaktadır.

İsveç'in bilgi teknolojileri alanındaki gelişmişliği, altyapısı ve sektörün özellikle son yıllarda ortaya çıkan ihtiyaçları dikkate alındığında, bilgi teknolojileri sektöründe potansiyel yatırımları da kapsayacak şekilde ikili ilişkilerin geliştirilmesi için güçlü bir temel olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, İsveç'te bilişim teknolojileri alanında düzenlenen fuar ve konferansların takip edilmesinde ve firmalarımızın iyi bir online görünürlüğe sahip olmalarında (zengin kaynaklara sahip bir websitesi, profesyonel bir LinkedIn şirket sayfası, Facebook ve Instagram'da görünürlük, sosyal medyada yer alma vs.) fayda görülmektedir. Ayrıca, İsveç'te fiziksel olarak bulunma ve temsil edilme imkanlarının araştırılması, yerel pazarı ve iş kültürünü anlayan temsilci belirlenmesi İsveç pazarına girmek ve pazarda daha büyük ölçüde yer alabilmek açısından fark yaratabilecek unsurlar olarak ön plana çıkmaktadır.